

T.a.v. leden van de Commissie Bestuur

Ons BAZ 2017/511437
Datum 1 oktober 2018
Afdeling Veiligheid en Handhaving
Contact S. van Doorne

Telefoon 023-5115054
E-mail svdoorne@haarlem.nl

Onderwerp: Voortgang uitvoering aanpak radicalisering

Geachte leden van de commissie Bestuur,

Bij de bespreking van de uitvoering van het integrale plan van aanpak radicalisering in de commissie Bestuur van 7 november 2017 heb ik toegezegd om u op de hoogte te houden van de voortgang van deze aanpak (BAZ 2017/511437).

Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland

De NCTV heeft naar aanleiding van het steekincident op Amsterdam CS van vrijdag 31 augustus jl., wat mogelijk was ingegeven door een terroristisch motief, en de aanhouding van 7 personen op 27 september jl., waarmee een concrete dreiging van een terroristisch netwerk uit Arnhem is weggenomen, aangegeven dat er geen verandering is in het dreigingsniveau in Nederland. Dit blijft op niveau 4 van de 5 staan. Dit betekent dat het dreigingsniveau 'substantieel' is en de kans op een aanslag in Nederland reëel. De NCTV geeft in het 48^e Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland aan dat er meerdere redenen zijn om niveau 4 te handhaven.¹ Volgens de NCTV hebben zowel ISIS als Al Qaida nog steeds de intentie en de capaciteit om aanslagen te plegen in het Westen. De situatie in Syrië en Irak is zeer instabiel. De afgelopen periode zijn er in het Westen meerdere personen aangehouden die worden verdacht van het voorbereiden van aanslagen.

¹ https://www.nctv.nl/binaries/DTN48%2C%20infographic_tcm31-352619.pdf

Lokaal beeld religieus geïnspireerd extremisme

In Haarlem is een beperkt aantal personen in beeld die (in het verleden) signalen van radicalisering hebben vertoond. Het gaat hierbij om personen met verschillende achtergronden. Er is tot nu toe één persoon vanuit Haarlem gereisd naar vermoedelijk IS-gebied. Tegen hem is een paspoortmaatregel getroffen ingevolge artikel 23 Paspoortwet en wordt er tegelijkertijd gewerkt aan een terugkeerscenario.² Een andere persoon is door de NCTV als vermist opgegeven, aangezien niet vast te stellen is waar deze zich bevindt en wat zich heeft voorgedaan.

In het derde kwartaal 2017 en in de eerste helft 2018 zijn er in totaal 16 signalen van mogelijke radicalisering besproken in het Integraal Informatie Overleg (I2O), afkomstig van professionals binnen en buiten de gemeente. Uiteindelijk bleek er in één geval sprake van mogelijke rechts geïnspireerd extremisme. In alle overige gevallen was er geen sprake van radicalisering. Een opvallende ontwikkeling is daarbij dat er steeds vaker sprake is van (mogelijk) OGGZ-problematiek. Het is ingewikkeld om bij mensen met OGGZ problematiek eenduidig vast te stellen of er daadwerkelijk sprake is van radicalisering.

Lokaal beeld rechts of links geïnspireerd extremisme

Binnen de integrale aanpak van radicalisering is er aandacht voor de verschillende vormen, variërend van rechts, links of religieus geïnspireerd extremisme. Op dit moment is er aldus één signaal van mogelijk rechts geïnspireerd extremisme. Hiervoor is een integraal plan van aanpak opgesteld en vindt de monitoring op de uitvoering in het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland plaats. Op het moment dat er sprake is van rechts of links geïnspireerd extremisme zal een integrale aanpak op maat worden opgesteld en uitgevoerd.

Voortgang uitvoering integrale aanpak radicalisering Haarlem

Binnen de aanpak van contraterrorisme en radicalisering (CTER) hebben politie, Openbaar Ministerie, Rijksoverheid en gemeenten verschillende taken, rollen en verantwoordelijkheden. Gemeenten hebben een preventieve rol, met name daar waar het gaat om realiseren van bewustwording, trainen van professionals en het signaleren en oppakken van meldingen.

Het afgelopen jaar is opnieuw ingezet op de pijlers van het integraal plan van aanpak radicalisering, inhoudende:

² Toelichting paspoortmaatregel: Indien het gegronde vermoeden bestaat dat een persoon buiten het Koninkrijk handelingen zal verrichten die, kort gesteld, een bedreiging vormen voor de veiligheid en andere gewichtige belangen van het Koninkrijk, kan de minister van Veiligheid en Justitie op grond van artikel 23 van de Paspoortwet aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) verzoeken de personalia van betrokkene op te nemen in het Register Paspoortsignaleringen (RPS) met het doel een paspoort te weigeren of vervallen te verklaren door de verstreckende autoriteit.

De paspoortmaatregel wordt getroffen op personen van wie het gegronde vermoeden bestaat dat een persoon buiten het Koninkrijk handelingen zal verrichten, die een bedreiging vormen voor de veiligheid en andere gewichtige belangen van het Koninkrijk of een of meerdere landen van het Koninkrijk dan wel de veiligheid van met het Koninkrijk bevriende mogendheden. Specifiek gaat het om personen die uitreizen, op het punt staan uit te reizen of zijn uitgereisd met de intentie om bij terroristische groepen aan te sluiten, training te ondergaan en gewapende strijd te leveren of te ondersteunen.

- het vergroten van de bewustwording onder professionals
- het trainen van eerstelijns werkers
- het stroomlijnen en oppakken van meldingen en signalen rondom radicalisering
- het versterken van de relaties tussen de gemeente Haarlem en de bestaande netwerken in Haarlem.

Bewustwording en trainingen professionals

Het afgelopen jaar hebben wederom verschillende professionals trainingen gevolgd om hun kennis op peil te houden en om nieuwe kennis op te doen. Zo hebben mentoren van Bedrijf en Samenleving alsmede CJG-coaches de bewustwordings-training en de verdiepingstraining van het ROR gevolgd, heeft de gemeentelijk dossierhouder een duidingstraining gevolgd, en hebben medewerkers van het Samenwerkingsverband Jeugd een training gevolgd bij Diversion, waarbij ze tools hebben gekregen hoe zij om kunnen gaan met uitspraken van jongeren naar aanleiding van berichtgeving in de media.

Verder hebben de gemeente Haarlem, de politie en Stichting School en Veiligheid in april 2018 een gezamenlijke workshop verzorgd tijdens een conferentie van het RBO Zuid-Kennemerland over het Convenant Veilig In en Om Scholen (VIOS). Deelnemers zijn meegenomen in hoe zij zorgelijk gedrag rondom radicalisering in den breedte kunnen herkennen, wat hun handelingskader is, waar ze terecht kunnen met hun vragen en signalen en is het specifieke (op onderwijs gerichte) ondersteunings-aanbod van Stichting School en veiligheid opnieuw onder de aandacht gebracht. De uitkomsten van die conferentie en de verschillende workshops leiden tot een herijkt VIOS convenant met nieuwe afspraken over samenwerking tussen scholen, gemeenten, politie en andere partners in Zuid-Kennemerland.

Het blijven inzetten op bewustwording en het trainen en ontwikkelen van Haarlemse professionals blijft een belangrijk onderdeel van de integrale aanpak radicalisering. Waar mogelijk wordt maatwerk geboden.

Meldpunt radicalisering, duiding signalen en aanpak casuïstiek

Er is een meldpunt radicalisering binnen de gemeente. Professionals kunnen voor hun vragen, signalen en meldingen terecht op het centrale e-mailadres meldpuntradicalisering@haarlem.nl.

De meldingen die via dit meldpunt worden gedaan worden besproken in het Integraal Informatie Overleg (I2O) van het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland (ZVHK). In dit verband werken verschillende professionals met specialistische kennis op het gebied van radicalisering samen, zijnde de procescoördinator van het ZVHK, de interventiespecialist van het OM, de CTER-contactpersoon van de politie Haarlem en de gemeentelijke dossierhouder radicalisering. Indien nodig volgt een individueel casusoverleg met alle direct betrokkenen professionals uit het zorg- en veiligheidsdomein.

Tegengaan polarisatie

In Haarlem en de nabije omgeving zijn bijna 50 religieuze en levensbeschouwelijke organisaties actief: waaronder kerken, moskeeën, een synagoge (in Heemstede), Stem in de Stad, Soefi's, Humanisten en andere organisaties die zich op een of andere manier bezighouden met religie, geloof of levensbeschouwing. De gemeente Haarlem heeft samen met de politie contacten opgedaan en onderhouden met deze verschillende organisaties die al dan niet een zeer actieve rol hebben in de Haarlemse samenleving.

Vorig jaar heb ik diverse gesprekken gevoerd met een aantal religieuze instellingen, mede naar aanleiding van de toenmalige gebeurtenissen in Canada, waarbij een aanslag was op een moskee. Eind 2018 worden nieuwe gesprekken gepland. Daaraan voorafgaand zal aan alle religieuze instellingen het "Handboek veiligheid religieuze instellingen 2.0" van het ministerie van Justitie en Veiligheid worden aangeboden. Het Handboek bevat kennis en aanbevelingen die instellingen kunnen gebruiken bij onveilige situaties en het signaleren en herkennen van afwijkend gedrag. Tevens bevat het Handboek informatie over middelen en technieken hoe hiermee om te gaan. Bij navraag bij de politie Haarlem is gebleken dat er in Haarlem tot nu toe geen incidenten bij religieuze instellingen zijn geweest.

Door de gemeente wordt veel geïnvesteerd in migranten-zelforganisaties in de vorm van empowerment, zodat zij een brug vormen tussen haar leden en de brede Haarlemse samenleving.

Tegelijkertijd zijn andere maatschappelijke organisaties en initiatieven in Haarlem actief, zoals Vluchtelingenwerk en Thuis in Haarlem om vluchtelingen en statushouders in de Haarlemse samenleving goed te laten landen en daar waar nodig te ondersteunen. Deze gezamenlijke inzet moet ervoor zorgen dat er geen tweedeling in de Haarlemse samenleving ontstaat. Dit gebeurt niet alleen door de relaties met religieuze, levensbeschouwelijke en maatschappelijke organisaties aan te gaan of te versterken. Dit gebeurt ook door in te blijven zetten op onder andere het welbevinden van jongeren, op goed onderwijs, toegankelijke maatschappelijke zorg en ondersteuning binnen het Sociaal Domein door inzet van het CJG en de Sociale Wijkteams.

Tot slot wordt ook stevig ingezet op de aanpak van discriminatie. Zo wordt het Bureau Discriminatiezaken Kennemerland (BDK) in Haarlem ingezet voor gelijke behandeling. Bijvoorbeeld door de behandeling van klachten, het doen van onderzoek en het geven van voorlichting en advies op het gebied van antidiscriminatiebeleid en gelijke behandeling in Haarlem en de andere gemeenten in Kennemerland.

Conclusie: effect integrale aanpak

Er is blijvende aandacht nodig voor het behouden en ontwikkelen van een inclusieve samenleving in Haarlem, waarbij mensen en doelgroepen niet worden uitgesloten, discriminatie wordt tegengegaan en waarbij de contacten met diverse religieuze instellingen worden versterkt.

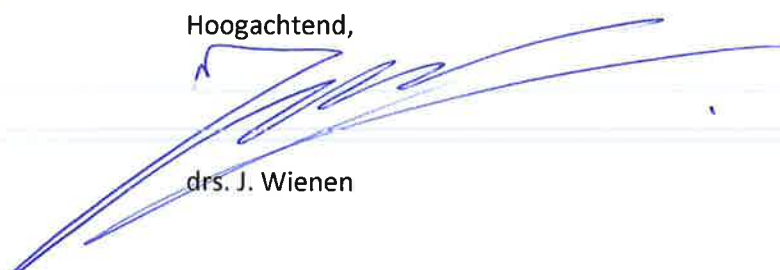
Alle integrale inzet en monitoring geven echter geen garantie dat personen die verkeerde bedoelingen hebben in beeld zijn of in beeld kunnen worden gebracht. Dit geldt specifiek voor uitreizigers en terugkeerders. Het blijft de komende jaren belangrijk om als gemeente te investeren in het vergroten van bewustwording op radicalisering, zowel onder de eigen medewerkers als die van externe partners en organisaties. Ook al is het niet mogelijk om het effect van deze aanpak en ieder zijn inzet in cijfers uit te drukken; het blijft van belang om op de verschillende pijlers te blijven inzetten.

Regionale aanpak radicalisering

Naast de hiervoor genoemde inzet op lokaal niveau blijft de aanpak van radicalisering één van de geprioriteerde veiligheidsthema's in de regio Noord-Holland. Gemeenten, politie, Openbaar Ministerie en de drie Zorg- en Veiligheidshuizen trekken hier gezamenlijk in op. Het doel van deze regionale aanpak is onder andere het delen van kennis en ervaring, beleidsafstemming, het ondersteunen van gemeenten bij de aanpak van en de doorontwikkeling van werkprocessen, om zo ook op regionaal niveau te komen tot een stevige, integrale aanpak van radicalisering.

Hiermee hoop ik u voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

drs. J. Wienen